

› Noter

Note 1 - Fræna kommunes organisering

Fræna kommunes organisering 2019

Fræna kommunes regnskap synliggjør alle aktiviteter i kommunal regi samtidig som de beskriver omfanget av tjenesteproduksjonen. I Fræna kommune er det ingen kommunale foretak. Kommunen eier 100 % av ett aksjeselskap. Det er Eiendomsselskapet Norlund AS. Torabu AS og Svanpro AS er nå fusjonert og Eide kommune og Fræna kommune eier hver sin halvpart. Det nye selskapet heter Aspekt Hustadvika AS

Kommunen er i tillegg deltaker i flere interkommunale samarbeid og interkommunale selskap (IKS). De viktigste nevnes her:

Interkommunale samarbeid:

Ingen spesifikke. Se under om vertkommunesamarbeid.

Interkommunale selskap/SA:

RIR IKS, Molde og Romsdal Havn IKS, Interkommunalt arkiv IKS, Krisesenteret i Molde og Romsdal IKS og Gassror IKS. I tillegg eies andeler i Møre og Romsdal revisjon SA

Andre avtaler og vertskommunesamarbeid:

I tillegg er det inngått avtaler om samarbeid innen regnskap, skogbruk, landbruk, Rus og psykiatri, PPT, skatt og opplæringskontor. De fleste av disse avtalene er mellom Eide og Fræna. Fræna er medlem Nordmøre interkommunale innkjøpstjeneste (NII). Dette er en vertskommuneavtale der de ansatte er tilknyttet Kristiansund kommune.

Note 2 - Vesentlige transaksjoner i regnskapet

Fræna kommune har plassert 116,2 mill. kroner til forvaltning hos Pareto Forvaltning AS og Carnegie AS. For regnskapsåret 2019 er det ført en gevinst på fondsplasseringen på 7,9 mill. kroner. World Wide har "bidratt" med 4,1 mill. kroner og Pareto med 3,8 mill. kroner av gevinsten.

Fellesnemnda og prosjektet Hustadvika kommune er innarbeidet i Fræna kommune sitt regnskap. Dette medfører at netto driftsresultat viser 11 mill. kroner for dårlig resultat. Samme beløp blir nullet ved bruk av bundne fond og påvirker derfor ikke årsresultatet til Fræna kommune. Egen note om nettodriftsresultat viser også dette forholdet.

Forside > Økonomi > Noter

Det er ikke gjennomført endring i regnskapsprinsipp og vesentlige estimatendringer i 2019. Det er heller ikke korrigerende feil fra tidligere år som er av vesentlig betydning for å bedømme kommunens resultat og stilling.

Det har vært to store klagesaker oppe til behandling i Klagenemnda for eiendomsskatt i 2019. Begge sakene er avgjort og utgjør et tap på i overkant av 6 mill. kroner for kommunen i 2015 - 2018. Dette tapet av eiendomsskatteinntekter ble avsatt i regnskapet for 2018 og avsetningen utgjør om lag samme beløp. Dette tapet påvirker derfor ikke regnskapet i 2019 i nevneverdig grad. Virkningen for 2019 vil derimot påvirke og reduksjon i inntekter utgjør om lag 1,5 mill. kroner. Dette vil også få virkning for årene som kommer.

I tillegg er kommunen i en klageprosess med Statnett i forhold til fastsettelsen av eiendomsskattegrunnlaget for selskapets kraftlinjer og transformatorstasjon med grunnlag i Høyesteretts dom av 26. juni 2017 (Statnett II - dommen). Denne korrigeringen får som virkning redusert eiendomsskatt på 300 tusen årlig.

Avsetning for å møte konstatert og eventuelle tap på eiendomsskatt avsatt i regnskapet for 2018 på 6,3 mill. kroner er tilbakeført i 2019. Samlet redusert eiendomsskatt årlig fra 2019 utgjør 1,7 mill. kroner.

Etter avleggelse av årsregnskapet oppdaget vi en feil i regnskapet for 2019. Kommunen velger å rette dette i 2020 da dette ikke har betydning for resultatet, og revisor er informert om feilen. I 2019 ble et tilskudd fra Husbanken ført som utgift istedenfor inntekt på prosjekt pasientvarsling Farstad aldersheim. Dette medførte at kommunen førte kr. 2 366 000,- for mye i bruk lånemidler. Ubrukte lånemidler i balansen per 31.12.2019 er derfor tilsvarende for lav. Korrekt beløp for ubrukte lånemidler er 39,5 mill. kroner ved årsskiftet. Det er kun investeringsregnskapet og balansen som inneholder feil. Feilen blir altså rettet i budsjett og regnskap for 2020.

Note 3 - Arbeidskapitalen

Alle tall i hele tusen.

	Regnskap 2019	Revidert budsjett 2019	Opprinnelig Budsjett 2019	Regnskap 2018
Anskaffelse av midler				
Inntekter driftsdel	871 345	815 537	815 537	860 144
Inntekter investeringsdel	24 526	40 844	49 594	26 841
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	151 064	152 225	161 905	114 544
Sum anskaffelse av midler	1 046 935	1 008 606	1 027 036	1 001 530
Anvendelse av midler				
Utgifter driftsdel	867 034	791 660	791 660	827 728

	Regnskap 2019	Revidert budsjett 2019	Opprinnelig Budsjett 2019	Regnskap 2018
Utgifter investeringsdel		159 390	187 240	205 670
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner		50 650	47 380	47 380
Sum anvendelse av midler		1 077 074	1 026 280	1 044 710
Anskaffelse - anvendelse av midler		-30 138	-17 674	-17 674
Endring i ubrukte lånemidler		14 448	-	-
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift		-	-	-
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Invest		-	-	-
Endring i arbeidskapital bevilgning		-15 690	-17 674	-17 674
Avsetninger og bruk av avsetning				
Avsetninger		4 892	5 481	5 481
Bruk av avsetninger		35 030	23 155	23 155
Til avsetning senere år		-	-	-
Netto avsetninger		-30 138	-17 674	-17 674
Interne overføringer og fordelinger				
Interne inntekter		36 067	44 743	9 743
Interne utgifter		36 067	44 743	9 743
Netto interne overføringer		-	-	-
	Regnskap 2019	Regnskap 2018		
Omløpsmidler				
Endring betalingsmidler*		-40 582	-5 328	
Endring ihendehaverobl og sertifikater*		5 671	1 027	
Endring kortsiktige fordringer		-6 583	-926	
Endring premieavvik		7 093	3 284	
Endring aksjer og andeler*		4 678	-3 339	
Endring i omløpsmidler		-29 724	-5 284	
Kortsiktig gjeld				
Endring kortsiktig gjeld		14 033	-26 456	
Endring arbeidskapital balanse		14 033	-26 456	
Endring i Arbeidskapital (A-B)		-15 690	-31 740	

Forside > Økonomi > Noter

Denne oversikten viser endring arbeidskapital i 2019. Arbeidskapitalen utvikler seg nå negativt. Det betyr svekket likviditet i kommunen. Dette henger sammen med nullresultat og reduksjon i fondsmidler. Premieavviket er også økt, det gir

Note 4 - Pensjon KLP

Pensjonskostnad og premieavvik		2018	2019
	Årets pensjonsoppdeling, nåverdi	35 475 374	37 996 383
	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	31 827 635	33 779 859
	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-31 455 089	-32 809 440
	Administrasjonskostnader	2 686 948	2 319 111
A	Beregnet netto pensjonskostnad (inkl.adm.)	38 534 868	41 285 913
B	Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	48 740 140	55 621 879
C	Årets premieavvik	10 205 272	14 335 966
Pensjonskostnader i drifts- og investeringsregnskapet		2018	2019
B	Forfalt pensjonspremie (inkl.adm.kostnader)	48 740 140	55 621 879
C	Årets premieavvik	-10 205 272	-14 335 966
D	Amortisering av tidligere års premieavvik	6 698 282	8 013 189
E	Brutto pensjonsutgifter etter premieavvik og amortisering	45 233 150	49 299 102
F	Pensjonstrekk ansatte	-5 659 308	-6 061 477
	Årets regnskapsførte pensjonsutgift (E-F)	39 573 842	43 237 625
Akkumulert premieavvik		2018	2019
	Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01)	-33 927 015	-37 434 010
	Årets premieavvik	-10 205 272	-14 335 966
	Sum amortisert premieavvik dette året	6 698 252	8 013 189
	Akkumulert premieavvik pr 31.12	-37 434 035	-43 756 787
	Arbeidsgiver av akkumulert premieavvik	-5 278 199	-6 169 707
	Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	-42 712 234	-49 926 494

Pensjonskostnad og premieavvik		2018	2019
Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser			2018
Netto pensjonsforpliktelser pr. 01.01		110 029 112	
Årets premieavvik			-10 205 272
Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)			-25 788 980
Virkning av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)			
Netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12			74 034 860
Herav:			
Brutto pensjonsforpliktelser pr 31.12			815 368 708
Brutto Pensjonsmidler pr 31.12			741 333 848
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse			10 438 915
Premiefond			2018
Innestående på premiefond 01.01.			73 096
Tilført premiefondet i løpet av året			-
Bruk av premiefondet i løpet av året			-
Innestående på premiefond 31.12.			73 096
Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden		KLP	SPK
Forventet avkastning pensjonsmidler		4,50 %	4,00 %
Diskonteringsrente		4,00 %	4,00 %
Forventet årlig lønnsvekst		2,97 %	2,97 %
Forventet årlig G- og pensjonsregulering		2,97 %	2,97 %
Reglende for amortiseringstid er:			
2002 - 2010 15 år			
2011 - 2013 10 år			
2014 - 7 år			

Note 5 - Pensjon Statens pensjonskasse (SPK)

Pensjonsutgifter i drift- og investeringsregnskapet		2018	2019
	Årets pensjonsoppdeling, nåverdi	7 625 654	7 401 111
	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	4 699 592	4 796 505
	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-3 493 056	-3 884 182
	Administrasjonskostnader	248 001	255 827
A	Beregnet netto pensjonskostnad (inkl.adm.)	9 080 191	8 569 261
B	Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	8 151 880	8 890 048
C	Årets premieavvik	-928 311	320 787
Pensjonskostnader i drifts- og investeringsregnskapet		2018	2019
B	Forfalt pensjonspremie (inkl.adm.kostnader)	8 151 880	8 890 048
C	Årets premieavvik	928 311	-320 787
D	Amortisering av tidligere års premieavvik	-576 368	-779 314
E	Brutto pensjonsutgifter etter premieavvik og amortisering	8 503 823	7 789 947
F	Pensjonstrekk ansatte	-1 432 906	-1 485 186
	Årets regnskapsførte pensjonsutgift (E-F)	7 070 917	6 304 761
Akkumulert premieavvik		2018	2019
	Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01)	3 403 917	3 755 856
	Årets premieavvik	928 311	-320 786
	Sum amortisert premieavvik dette året	-576 368	-779 314
	Akkumulert premieavvik pr 31.12	3 755 860	2 655 756
	Arbeidsgiver av akkumulert premieavvik	529 576	464 923
	Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	4 285 436	3 120 679
Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser		2018	2019
	Netto pensjonsforpliktelser pr. 01.01	38 533 984	39 202 033
	Årets premieavvik	928 311	-320 786

Pensjonsutgifter i drift- og investeringsregnskapet	2018	2019
Esitmatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)		-260 262
Virkning av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)		
Netto pensjonsforpliktelser pr. 31.01		39 202 033
	Herav:	
	Brutto pensjonsforpliktelser	129 815 036
	Pensjonsmidler	90 613 003
	Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	5 527 487
Beregningsforutsetninger	2019	
Forventet avskastning på pensjonsmidler	4,00 %	
Diskonteringsrente	4,00 %	
Forventet årlig lønnsvekst	2,97 %	
Forventet årlig G- og pensjonsregulering	2,97 %	
Reglende for amortiseringstid er:		
2002 - 2010	15 år	
2011 - 2013	10 år	
2014 -	7 år	

[Forside](#) > [Økonomi](#) > [Noter](#)

Oversikt over pensjonsforpliktelser i Statens pensjonskasse (SPK) - 2019

Note 6 - Aksjer og andeler

				Bokført pr. 31.12.2018	Bokført pr. 31.12.2019
Selskapets navn	Org.nr.	Antall	Eierandel		
Eigedomsselskapet Norlund AS	930925357	300	100 %	3 919 000	3 919 000
Aspekt (Tidligere Torabu AS)	968185950	50	100 %	1 050 000	1 050 000
Bjørnsundruta AS	910664956	866	87 %	24 500	24 500
Gassvegen AS	912254941	100	10,41 %	65 500	56 300
Astero AS	919635657	105	4,4 %	37 500	37 500
Muritunet AS	961721652	50	3,33 %	5 000	5 000
Molde Lufthavnutvikling AS	985615462	44	2,37 %	269 000	265 000
Langfjordforbindelsen AS	886281692	10	2,31 %	11 400	11 400
Visit Nordmøre og Romsdal AS	986702628	17066	2 %	17 100	17 100
Nordmøre Fiskebåt AS	994298364	100	1,6 %	10 000	10 000
Prebio AS, avd. Molde	919873930	6095	0,74 %	211 000	211 000

Alle tall i hele tusen.

			Bokført pr. 31.12.2018	Bokført pr. 31.12.2019
Møreaksen AS	942390742	160	0,22 %	6 80
Nord Vest Handverk AS				
Biblioteksentralen				2 10
Sum aksjer				5 632 90

Forside4 Økonomi > Noter

Andeler	Antall	Eierandel	Bokført per 31.12.2018
KLP - Egenkapitalinnskott 1)			20 526 27
Gass Ror IKS		11 %	200 00
Møre og Romsdal Revisjon IKS		4,60 %	126 00
Skaret Skisenter SA			5 00
Fræna Stadion AL			10 00
EBRL - hus 5 vest, sokkel			22 29
EBRL - hus 5 vest, 1. etg.			32 40
EBRL - hus 6 øst. 1. etg.			32 30
EBRL - hus 6 vest, 1. etg.			32 30
EBRL - hus 6 øst. sokkel			20 30
EBRL - hus 6 vest. sokkel			22 51
Sum andeler			2102937
Sum aksjer og andeler			3229517

1) Fræna kommune betalte 2,0 mill. kroner i egenkapitalinnskudd til KLP i 2019

Oversikt over aksjer og andeler som Fræna kommune eier.

Note 7 - Minsteavdrag - 2019

Gruppe (hele kroner)	Levetid	IB 2019	Vektet levetid
Maskiner, utstyr, transportmidler	5	15 961 549	0,06
Maskiner, utstyr, transportmidler	10	16 619 667	0,12
Maskiner, utstyr, transportmidler	20	6 673 318	0,12
Fast eiendom og anlegg	20	54 564 822	1,44
Fast eiendom og anlegg	40	586 451 035	21,57
Fast eiendom og anlegg	50	127 041 912	5,93
		807 312 303	29,23

Alle tall i hele tusen.

Gruppe (hele kroner)	Levetid	IB 2019	Vektet levetid
Utrekning av min.avdrag			
Lånegjeld 01.01.2019			7 148 707,98
Avdrag betalt			

[Forside](#) > [Økonomi](#) > [Noter](#)

Denne noten viser om kommunen har betalt tilstrekkelig avdrag i 2019. Noten viser at det er betalt 1,1 mill. kroner mer enn minsteavdraget i 2019.

Note 8 - Fond

Alle tall i hele tusen.

Fond i balansen	IB 1.1.2019	Bruk	Avsatt	UB 31.12.2019	Endring 2019
Disposisjonsfond	65 733	9 046	1 635	58 322	-7 411
Bundne driftsfond	40 901	23 884	3 121	20 138	-20 764
Ubundne investeringsfond	109 781	2 100	0	107 681	-2 100
Bundne investeringsfond	10 150	0	136	10 286	136
Sum	226 566	35 030	4 892	196 428	-30 138

Oversikt over utviklingen i ulike fond.

Disposisjonsfondet

Det er brukt av disposisjonsfondet bl.a. til Bryn hallen (7 mill. kroner).

Det er avsatt 1,6 mill. til disposisjonsfondet i 2019. Dette gjelder budsjettert avsetning som gjelder regionsentertilskuddet. Kommunestyret har vedtatt å avsette dette tilskuddet for senere bruk til sentrumsutvikling. Det var ikke tilstrekkelig netto driftsresultat til å avsette budsjettert beløp. Manglende beløp utgjør 1,3 mill. kroner.

Bundne driftsfond

Her har det skjedd en bruk og avsetning til diverse prosjekt der midler er mottatt og midler brukt til bestemte formål. Her ligger også selvkostfondene, se egen note som viser konkret bevegelse på de ulike selvkostfond. Disse blir vanligvis ikke budsjettert.

Ubundne investeringsfond.

Bruk gjelder egenkapitalinnskudd KLP for 2019.

Bundne investeringsfond

Bundne investeringsfond gjelder bruk og avsetning til fondet som følge av pålegg i lov, forskrift eller avtale. Disse blir vanligvis ikke budsjettert. I 2019 er det avsatt 136 tusen kroner til fondet.

Note 9 - Ytelser ledende personer og kontrollorgan

Kontrollorgan

Tall i hele tusen

Kontrollorgan:	2 017	2018	2019
Regnskaps- og forvaltningsrevisjon	765	875	977
Kontrollutvalgssekretær	332	312	313
Totalt for kontrollorgan	1098	1 187	1 290

[Forside](#) > [Økonomi](#) > [Noter](#)

*) Revisjonstjenestene utføres nå av Møre og Romsdal Revisjon SA.

I beløpet som gjelder regnskaps- og forvaltningsrevisjon ligger fra 2019 også andel pensjon inkl. arbeidsgiveravgift 2019 for tidligere ansatte i kommunerevisjonen.

Ledende personer

Tall i hele tusen

Ledende personer:	2017	2018	2019
Ordfører	889	920	1 199
Varaordfører	356	368	395
Rådmann	1 058	1 058	1 122
Totalt for ledende personer	2 304	2 347	2 716

Note 10 - Mer-/mindreforbruk

Tall i hele tusen.

Mer-/mindreforbruk	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Inndekking merforbruk	2 613	13 549					
Mindreforbruk			15 442	16 295	23 211	100	0,00

Noten viser mindreforbruk (overskudd) de siste årene og inndekking tidligere års merforbruk i 2013 og 2014.

Note 11 - Kundefordringer

Tall i kroner.

Tall i hele tusen.

Type krav	Sum utestående	Vanskelig å kreve inn	Ikke mulig
Husleie	460 813	139 916	33 717
Barnehage/SFO	807 454	76 693	145 825
Helse- og sosial	1 015 030	51 951	21 132
Kultur	114 656	0	12 477
Teknisk/byggegebyr	127 486	0	0
Andre type krav	5 811 105	27 740	0
Sum	8 336 544	296 300	213 151

I løpet av 2019 ble det sendt ut ca. 32 200 fakturaer på tilsammen over 182 mill. kroner. Av kunderestansene pr. 31.12.2019, er kr. 509 451,- (kr.539 304,-) kategorisert som vanskelige/ikke mulig å kreve inn. Dette er krav som er under tvangsinnkreving,

eller som det er sendt klage på.

Note 12 - Garantier

Hele kroner

Alle tall i kroner.
Forside > Økonomi > Noter

	Långiver	år		Innløsning	31.12.2018	31.12.2019
	Garantier i Husbanken					
1	Mobarn Malmefjorden I.nr. 14600229 0 - 2 dellån	2007	4 219 634	2033	1 553 331	1 344 271
2	Haugtussa Barnehage I.nr. 14614011 6 - 4 dellån	2006	5 672 000	2043	3 965 326	3 801 890
3	Jendem Velforening I.nr. 14627384 2	2003	6 000 000	2034	3 324 637	0
	Sum Husbanken				8 843 294	5 146 161
	Garantier i Kommunalbanken					
4	Torabu AS I.nr. 20030638	2003	1 380 210	2023	326 870	261 490
5	Torabu AS I.nr. 20030637	2003	1 045 500	2030	443 880	405 300
6	Torabu AS I.nr. 20040292	2004	1 270 475	2026	451 880	395 340
7	Torabu AS I.nr. 20160194	2016	5 215 000	2046	4 780 440	4 606 560
8	Tøndergård skole 15 % av lånet I.nr. 20120543	2012	596 300	2039	96 000	0
9	Stiftelsen Romsdalsmuseet I.nr. 20190132	2019	5 000 000	2049	0	4 916 670
	Sum Kommunalbanken				6 099 070	10 585 360
	Garantier i Romsdalsbanken					
10	Haugtussa barnehage I.nr. 4100 72 26053	2013	560 000	2038	500 214	486 500
	Sum Romsdalsbanken				500 214	486 500
	Sum garantiansvar		33 991 615		15 442 578	16 218 021

Kommunen har gitt realgaranti til Romsdalsbanken for et lån som Elnesvågen Stadion og Elnesvågen Alliance har i en utenlandsk bank.

Fræna kommune har en eierandel i Romsdalshalvøya Interkommunale Renovasjonsselskap IKS på 19,1 %. Dette betyr at

kommunen også hefter for 19,1 % av selskapets gjeld. Dette er ikke med i oversikten ovenfor, men er viktig å være oppmerksom på.

Risiko

Det er ved årsavslutningen ikke fremkommet informasjon som tilsier at det er stor risiko for tap som fremkommer av noten.

[Forside](#) > [Økonomi](#) > [Noter](#)

Note 13 - Anleggsmidler avgang/tilgang og avskrivning

Anlegg med endringer i 2019 (hele kroner)

Anleggsgruppe	Inngående saldo	Tilgang	Salg	Gevinst ved salg	Nedskrivning	Avskrivninger	Utgående saldo	
Person, vare- og lastebiler	9 783 797	6 377 724				1 880 022	14 281 499	
Maskiner/Utstyr	102 000					51 120	50 880	
Brannbiler og pumper	2 907 418					319 932	2 587 486	
Verktøy, utstyr, inventar	6 695 372	6 293 733				1 002 638	11 986 467	
IKT-utstyr, kontormaskiner	15 958 612	5 212 863				4 168 583	17 002 892	
Boliger	61 621 384	1 222 084	383 447	2 838 298		2 623 094	59 836 927	
Skoler og barnehager	223 974 600	71 003 720				7 747 828	287 230 492	
Idrettshaller	8 113 172	175 587				597 744	7 691 015	
Forretningsbygg	103 358					4 608	98 750	
Aldershjem og institusjoner	84 169 851	197 035				2 472 613	81 894 273	
Kulturbygg	336 614					15 236	321 378	
Brannstasjoner / versksted	4 098 004	31 006				122 362	4 006 648	
Renseanlegg og pumpestasjoner	50 426 917	10 518 898				3 432 313	57 513 502	
Ledningsnett	175 049 223	18 010 767				6 113 168	186 946 822	
Veier	117 144 933	10 152 420				3 556 153	123 741 200	
Parkeringsplasser o. l	3 765 899	3 776 480				75 352	7 467 027	
Uteområder/-anlegg	3 314 080					172 269	3 141 811	
Hamner og kaier	38 334 087					870 308	37 463 779	
Tomtegrunn	89 790 509	26 301 824	918 361				115 173 972	
SUM	895 689 830	159 274 141	1 301 808			-	35 225 343	1 018 436 820

Sum tilgang differerer med Regnskapsskjema 2A. Dette skyldes at investering i kirke er aktivert i kirkeregnskapet og ikke i kommuneregnskapet. Det er også noen småbeløp som ikke er aktivert. Det skyldes at det ikke ble noe av prosjektene eller

Note 14 - Gebyrfinansiert selvkosttjenester - etterkalkyle for 2019

Kommentarer 2019

Tabellen nedenfor viser etterkalkyle for betalingstjenester i henhold til Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (H-3/14, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, februar 2014). Kommunen benytter selvkostmodellen Envidan Momentum Selvkost Kommune.

Hva er selvkost:

Selvkost innebærer at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. For å kontrollere at dette ikke skjer må kommunen, etter hvert regnskapsår, utarbeide en selvkostkalkyle som viser selvkostregnskapet for det enkelte gebyrområdet. Elementene i en selvkostkalkyle avviker fra kommunens ordinære driftsregnskap på enkelteområder og de to regnskapene vil, som oppstillingen under viser, ikke være direkte

sammenlignbare.

Elementene i en selvkostkalkyle:

Samlet selvkost:

+ Direkte driftsutgifter

- Andre inntekter enn gebyrinntekter

+ Indirekte driftsutgifter (adm. utgifter)

+ Kalkulatorisk rentekostnad

+ Kalkulatorisk avskrivningskostnad

= Gebyrgrunnlag

Driftsregnskapet:

+ Direkte driftsutgifter

- Andre inntekter enn gebyrinntekter

Postene finnes bare i selvkostkalkylen og utgjør bl.a. selvkostområdenes bidrag til kommunekassens rente- og avdragsutgifter. Postene skal ikke føres i driftsregnskapet.

= Resultat før gebyrinntekter

= Selvkostresultat*

= Driftsresultat (alltid større enn selvkostresultat)

* *Selvkostresultatet føres mot selvkostfond og/eller memoriakonti i balanseregnskapet*

[Forside](#) > [Økonomi](#) > [Noter](#)

I selvkostkalkylen inngår regnskapsmessige driftsinntekter, driftsutgifter eksklusiv regnskapsmessige avskrivninger, kalkulatoriske avskrivninger og rentekostnader, samt indirekte driftsutgifter (administrasjonsutgifter).

Kalkulatoriske

kapitalkostnader:

Ved beregning av kalkulatoriske kapitalkostnader (avskrivninger og renter) skal fremmedfinansiering trekkes ut av beregningsgrunnlaget. Kalkulatorisk rentekostnad inngår ikke i kommunens driftsregnskap, men representerer en alternativ avkastning som kommunen går glipp av ved at kapital er bundet i anleggsmidler. Den kalkulatoriske rentekostnaden beregnes med utgangspunkt i anleggsmidlenes restavskrivningsverdi og en kalkylerente.

Kalkylerenten er årsgjennomsnittet av 5-årig swap-rente + 1/2 %-poeng. I 2019 var denne lik 2,30 %.

Indirekte driftsutgifter og håndtering av over- og underskudd:

Retningslinjene fastsetter regler forhenføring av relevante administrasjonsutgifter som kan inngå i gebyrgrunnlaget. Videre er det bestemt at eventuelle overskudd skal avsettes til bundne selvkostfond. Et overskudd fra et enkeltår skal tilbakeføres til brukerne i form av lavere gebyrer i løpet av en femårsperiode. En generasjon brukere skal ikke subsidiere neste generasjon, eller omvendt. Kostnadene ved tjenestene som ytes i dag skal dekkes av de brukerne som drar nytte av tjenesten. Dette innebærer at dersom kommunen har overskudd som er eldre enn fire år, må dette i sin helhet gå til reduksjon av gebyrene det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2019 i sin helhet være disponert innen 2024.

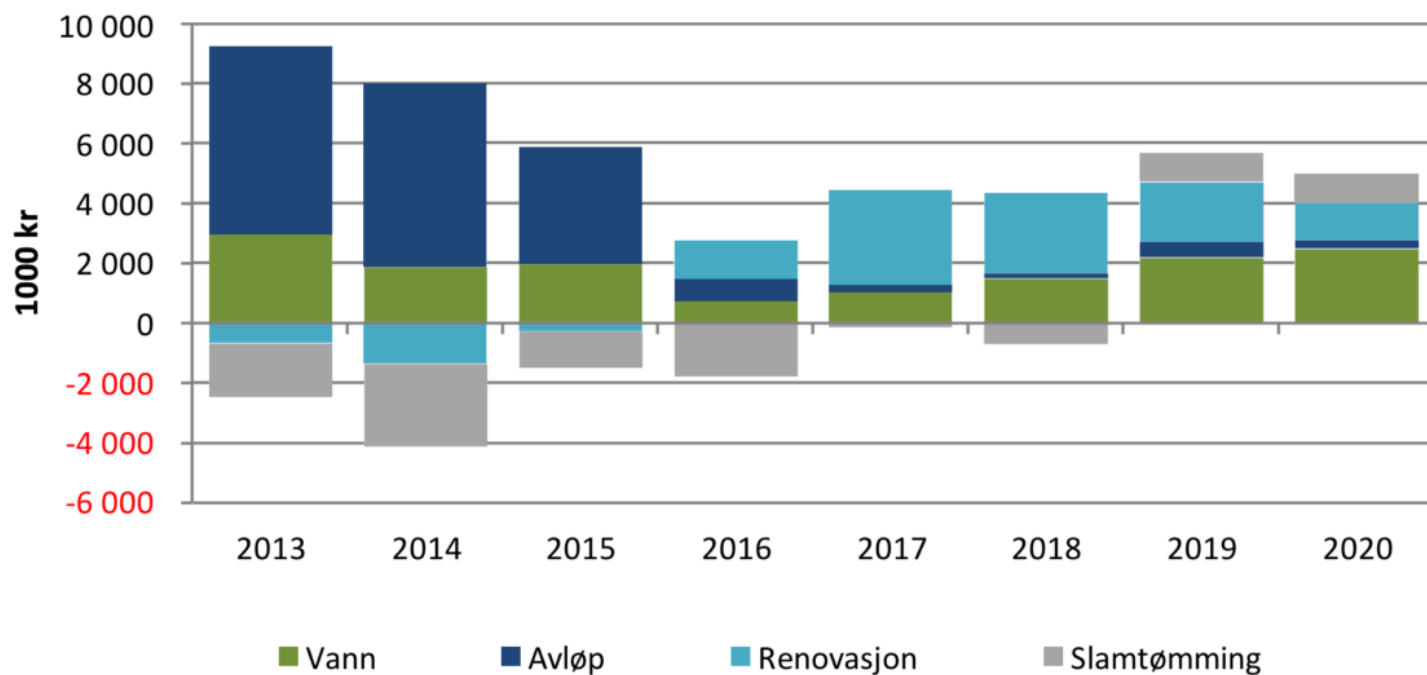
Krav om utarbeidelse av

kalkyler:

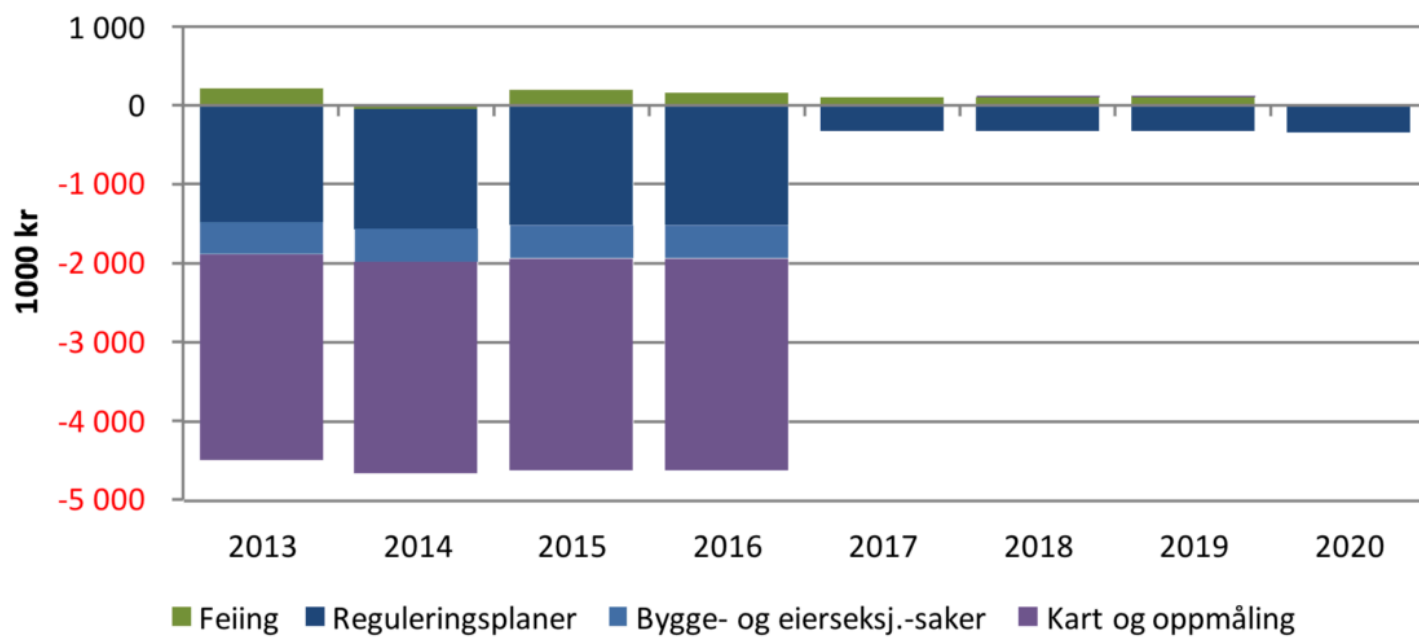
I tillegg til å utarbeide en etterkalkyle for hver betalingstjeneste må kommunen utarbeide forkalkyler i forkant av budsjettåret for å estimere drifts- og kapitalkostnader for neste økonomiplanperiode. Forkalkylerne gir grunnlaget for kommunens gebyrsatser.

Ved budsjettering er det en rekke usikrefaktorer, herunder fremtidig kalkylerente, utvikling av antall brukere og generell etterspørsel. I tillegg til å overholde generasjonsprinsippet bør kommunen ha målsetning om minst muligsvingninger i de kommunale gebyrene. Resultatet for 2019 var ikke kjent ved budsjettarbeidet i fjor høst. Dette fører til avvik mellom prognoser i budsjettet for 2020 og etterkalkylen for 2019.

Selvkostfond 31.12

Selvkostfond 31.12

Samlet etterkalkyle 2019 - Vann, Avløp, renovasjon og slamtømming

Alle tall i hele kroner.

2019 Etterkalkyle selvkost	Vann	Avløp	Renovasjon	Slamtømming	Totalt
Gebyrinntekter	18 167 359	14 937 527	11 230 759	1 272 110	45 607 755
Øvrige driftsinntekter	21 009	583	0	0	21 592
Driftsinntekter	18 188 368	14 938 110	11 230 759	1 272 110	45 629 347
Direkte driftsutgifter	10 709 261	9 950 036	12 642 714	336 467	33 638 478
Avskrivningskostnad	4 949 222	4 158 108	0	0	9 107 331
Kalkulatorisk rente (2,30 %)	2 626 677	2 353 794	0	0	4 980 471
Indirekte netto driftsutgifter	578 677	587 374	481 937	197 297	1 845 284
Indirekte avskrivningskostnad	20 203	22 334	3 444	1 063	47 045
Indirekte kalkulatorisk rente (2,30 %)	1 445	1 571	365	181	3 561
Driftskostnader	18 885 486	17 073 216	13 128 460	535 008	49 622 170
Resultat	-697 118	-2 135 106	-1 897 701	737 102	-3 992 823
Selvkostgrad (%)	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
"Bidrag" til administrasjon og låneutgifter etter ev. subsidiering	8 176 225	7 123 180	485 746	198 541	15 983 692
Selvkostfond 01.01	1 417 097	1 059 706	2 805 000	0	5 281 803
- Bruk av selvkostfond	-697 118	-1 059 706	-1 897 701	0	-3 654 525
+ Kalkulert renteinntekt selvkostfond (2,30 %)	24 576	0	42 691	0	67 267
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente)	744 556	0	949 990	0	1 694 546
Fremførbart underskudd 01.01	0	0	0	-890 066	-890 066
+ Inndekning av fremførbart underskudd	0	0	0	737 102	737 102
- Underskudd til fremføring	0	-1 075 400	0	0	-1 075 400
- Kalkulert rentekostnad fremførbart underskudd (2,30 %)	0	-180	0	-11 995	-12 175
Fremførbart underskudd 31.12 (inkl. rente)	0	-1 075 580	0	-164 959	-1 240 539
Normalgebyr	Vann	Avløp	Renovasjon	Slamtømming	Totalt
Normalgebyr eksklusiv mva.	3 526	4 329	2 635	704	11 194
Normalgebyr inklusiv mva.	4 408	5 412	3 294	880	13 993

Etterkalkyle 2019 - Tilsyn og saksbehandling etter forurensingsloven og Feiing

Alle tall i hele kroner.

2019 Etterkalkyle selvkost	Tilsyn og saksbehandling forurensingsloven	Feiing	Totalt
Gebyrinntekter	771 094	1 806 576	2 577 670

2019 Etterkalkyle selvkost	Tilsyn og saksbehandling forurensingsloven	Feiing	Totalt
Øvrige driftsinntekter	0	689 081	689 081
Driftsinntekter	771 094	2 495 657	3 266 751
Direkte driftsutgifter	349 252	2 326 661	2 675 913
Indirekte netto driftsutgifter	4 053	293 797	297 851
Indirekte avskrivningskostnad	0	5 609	5 609
Indirekte kalkulatorisk rente (2,30 %)	0	647	647
Driftskostnader	353 305	2 626 714	2 980 020
Resultat	417 789	-131 057	286 731
Selvkostgrad (%)	100,0 %	100,0 %	100,0 %
"Bidrag" til administrasjon og låneutgifter etter ev. subsidiering	4 053	300 053	304 107
Selvkostfond 01.01	0	162 077	162 077
+ Avsetning til selvkostfond	417 789	0	417 789
- Bruk av selvkostfond	0	-131 057	-131 057
+ Kalkulert renteinntekt selvkostfond (2,30 %)	4 805	2 221	7 026
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente)	422 594	33 240	455 834
	417788,7112	-131057,3738	286731,3375
Gebyrinntekter	771 094	1 806 576	2 577 670
Gebyrgrunnlag ekskl. ev. subsidiering	353 305	1 937 633	2 290 939
Finansiell dekningsgrad (%)	218,3 %	93,2 %	112,5 %

2019 - Reguleringsplaner, Bygge- og eierseksjonssaker samt Kart og oppmåling

2019 Etterkalkyle selvkost	Reguleringsplaner	Bygge- og eierseksj.-saker	Kart og oppmåling	Totalt
Gebyrinntekter	160 000	2 312 670	2 627 866	5 100 536
Øvrige driftsinntekter	50 628	0	204 716	255 344
Driftsinntekter	210 628	2 312 670	2 832 582	5 355 880
Direkte driftsutgifter	2 181 894	2 876 428	2 056 750	7 115 072
Avskrivningskostnad	473	0	151 321	151 794
Kalkulatorisk rente (2,30 %)	408	0	17 871	18 278
Indirekte netto driftsutgifter	113 845	259 963	188 587	562 396
Indirekte avskrivningskostnad	3 523	10 380	9 998	23 900
Indirekte kalkulatorisk rente (2,30 %)	568	1 503	1 415	3 486
Driftskostnader	2 300 710	3 148 274	2 425 942	7 874 927

2019 Etterkalkyle selvkost	Reguleringsplaner	Bygge- og eierseksj.-saker	Kart og oppmåling	Totalt
Foreløpig resultat	-2 090 082	-835 604	406 640	-2 519 046
+ Subsidiering	2 090 082	835 604		
Resultat	-0	0	406 640	406 640
Selvkostgrad (%)	7,1 %	73,5 %	100,0 %	63,5 %
"Bidrag" til administrasjon og låneutgifter etter ev. subsidiering	-1 971 266	-563 758	369 192	-2 165 831
Selvkostfond 01.01	0	0	0	0
+ Avsetning til selvkostfond	0	0	406 640	406 640
+ Kalkulert renteinntekt selvkostfond (2,30 %)	0	0	4 676	4 676
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente)	0	0	411 316	411 316

Forside Økonomi Noter

Note 15 - Kapitalkonto

NOTE - KAPITALKONTO

		Debet		
			1.1.18 Balanse (Kapital)	69 587 745
<u>DEBETPOSTER I ÅRET</u>			<u>KREDITPOSTER I ÅRET</u>	
Sal av fast eiendom og anlegg	1 301 808		Aktivering av fast eiendom og anlegg	141 389 822
Av- og nedskrivning av fast eiendom og anlegg	27 803 048		Oppskrivning av fast eiendom og anlegg	
Av- og nedskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	7 422 295		Aktivering av utstyr, maskiner og transp.m.	17 884 320
Salg av utstyr maskiner og transportmidlar			Kjøp av aksjer og andeler	2 047 549
Salg av aksjer og andeler			Oppskrivning av aksjer og andeler	
Nedskrivning av aksjer og andeler	16 000		Utlån	5 039 814
Avdrag på utlån	3 248 815		Avdrag på eksterne lån	28 437 190
Avskrivning på utlån			Endring pensjonsforpliktelser	
Bruk av midlar fra eksterne lån	137 051 813		Endring skyldig arb.avg. av netto pensjonsforpliktelser	
Endring pensj.forpliktelser	3 284 361			
Endring skyldig arb.avg. av netto pensj.forpliktelser	463 094			
31.12.18 Balanse (Kapital)	103 795 206			
Sum debet	284 386 440		Sum kredit	284 386 440

Einesvågen 17/2-2020

Anders Skipenes
Rådmann

Ole Rødal
Økonomisjef

Låneportefølje (i hele tusen)	Forfallsdato	Durasjon	Kupong- rente	Beholdning	Vekt
Fastrentelån					
KLP 1.69 (Fræna)	12.02.2020	0,12	1,69	30 536	3,70
KLP 3.9 (Fræna)	01.12.2020	0,89	3,9	4 222	0,50
Kommunalbanken 2.41 (Fræna)avdrag	24.09.2025	5,29	2,41	38 853	4,70
SUM		3,35	2,32	73 611	8,90
Obligasjonslån - flytende rente					
Fræna komm 19/22 FRN	16.03.2022	0,21	1,98	299 000	35,80
Kommunalbanken FRN 17/20 (+30bp)Fræna	18.03.2020	0,21	2,09	100 000	12,00
Kommunalbanken FRN 17/21 (+34bp) Fræna	17.03.2021	0,21	2,21	136 000	16,30
Kommunalbanken FRN/18/23 (+31bp) Fræna	20.09.2023	0,21	2,1	211 000	25,40
Kommunalbanken FRN 18/27 (Fræna)	22.02.2027	0,02	2,33	13 771	1,70
Sum		0,1	1,78	759 771	91,20
Renteswap flytende					
Renteswap Danske Bank 16/26 (Fræna)	16.09.2026	0,21	1,79	-60 000	-7,20
Renteswap DNB Bank 16/26 (Fræna)	16.09.2026	0,21	1,79	-60 000	-7,20
SUM		0,21	1,79	-120 000	-14,40
Renteswap - fastrente					
Renteswap Danske Bank 16/26 (Fræna)	16.09.2026	6,44	1,5	60 000	7,20
Renteswap DNB Bank 16/26 (Fræna)	16.09.2026	6,44	1,54	60 000	7,20
SUM		6,44	1,52	120 000	14,40
SUM GJELD EKS. HUSBANKEN		1,34	2,05	833 382	100,00
Husbanken				2 554	
Husbanken (videreutlån)			2,00	53 535	
TOTALT - GJELD FRÆNA KOMMUNE				889 471	

Tabellen ovenfor viser kommunens gjeld per 31.12.19.

Snitt på gjeldsrenten til Fræna kommune er beregnet å utgjøre 2,05 % i 2019 (1,52 % i 2018 og i 2017 var snitt gjeldsrente 1,53 %). Snittrenten kryper altså oppover. Det er ikke overraskende sett i forhold til den generelle utvikling av rentenivået. Kommunen inngikk i 2016 to rentebytteavtaler (swap-avtaler) på samlet 120 mill. kroner for å binde mer av renten. Rentebytteavtalene går i 10 år og renten er bundet på i snitt 1,52 %. Gjeld uten rentesikring i Fræna kommune utgjør etter dette 351 (215) mill. kroner ved årsskiftet. Andel gjeld ikke rentesikret utgjør 39 (31,9) % og anses ikke å være veldig høy. Kommunen vil likevel vurdere å sikre mer av gjelden i 2020.

Gjelden er økt med 123 (39,2) mill. kroner siden årsskiftet. Ubrukte lånemidler utgjør 37,1 (22,6) mill. kroner ved årsskiftet, som er en økning på 14,5 mill. kroner mot en reduksjon på 31,3 mill. kroner fra året før.

Stresstest - Fræna kommune - 2019

Tall i hele millioner

Alle tall i hele millioner	Balanse %	Balanse 31.12.2019	Endringsparameter	Beregnet tap
Gjeld med p.t. rente(uten rentesikring)	39 %	350	2,00 %	7,0
Gjeld med flytende rente(sikret)	52 %	465	0,00 %	0,0
Gjeld med fast rente	8 %	74	0,00 %	0,0
Finanspassiva	100 %	889		7,0
Innskudd i bank og korte pengem.	52 %	124	2,00 %	-2,5
Anleggsobligasjoner	0 %	0		
Norske omløpsobligasjoner	33 %	80	2,00 %	1,6
Utenl. omløpsobligasjoner	0 %	0		
Fast eiendom	0 %	0		
Norske aksjer	6 %	14	30,00 %	4,2
Utenl. aksjer	9 %	22	20,00 %	4,4
Netto valutaeksponering		0		0,0
Finansaktiva	100 %	240	2,00 %	10,2
Samlet tap for markedsrisiko for finansaktiva				7,7
Mulig tap vil utgjøre :				14,7

Tallene i balansen er per 31.12.2019

Gjeld med flytende rente er netto gjeld etter at VAR-gjeld og gjeld med rentekompensasjon er trukket fra.

Renten forutsetter å stige med 2 %

Aksjene forutsettes å falle med henholdsvis 30 % og 20 % for norske og utenlandske aksjer

Kommentarer til stresstesten

Beregningen ovenfor viser hvilket potensiale for tap som ligger i kommunens portefølje med de lånebetingelser og plasseringer kommunen hadde per 31.12.2019. Beløpet utgjør nå 14,7 (10,6) mill. kroner. Stresstesten viser en tenkt situasjon. Med virkning av de parametre som er lagt inn, vil kommunen kunne få et tap på nær 15 mill.

kroner. Erfaring viser at slike år kan komme, selv om avkastningen over tid har vist seg å være god, og over tid også betydelig bedre enn bankinnskudd. Fræna kommune har gjennom rentebytteavtaler, rentekompensasjonsordningen og en andel fast rente sikret seg mot de største svingningene. Fræna kommune har også de siste årene bygget et betydelig disposisjonsfond som er en viktig buffer hvis en slik situasjon skulle oppstå. Kommunedirektøren mener Fræna kommune ikke utsetter seg selv for en vesentlig finansiell risiko.

Fræna kommune har spredd sine plasseringer på to forvaltere. I tillegg er plasseringne fordelt mellom norske og globale aksjer (se stresstest). Alle plasseringer er i henhold til kommunens finansreglement. Selv om det er gjennomført konkrete og gode tiltak for begrensning av risiko vil det alltid være en risiko for tap år om annet på slike plasseringer. Erfaring viser likevel at avkastningen på sikt er betydelig bedre enn plassering i bank. Stresstesten viser videre at potensielt tap er begrenset som følge av spredning i aktivaklasser og kommunens sikringstiltak. Det er et viktig moment i denne sammenheng at kommunen per 31.12.2019 har et betydelig disposisjonsfond til å møte eventuelle svingninger i avkastning.

Fondsforvaltning 2019

	Verdi 1.1.2019	verdi 31.12.2019	Avkastning 2019
Pareto	55878	59671	3792
Carnegie	52364	56492	4128
SUM	108242	116163	7920
Spesifikasjon			-
Kontanter			-
World wide	2169	3	-2158
Pareto	305	35	-270
Obligasjoner			-
World Wide	35453	38132	2679
Pareto	39375	42366	2991
Aksjer			
World Wide	14750	18357	3607
Pareto	16198	17269	1071
SUM	108242	116163	7920

Tallene er hentet fra regnskapet per 31.12.2019

Kommentarer

Fræna kommunes fondsforvaltning har i 2019 vist et meget godt resultat. Avkastningen utgjør 7,3 % og utgjør 7,9 mill. kroner. Avkastningen er positiv med 7,3 %. Dette er betydelig bedre enn foregående år, da avkastningen lå på minus 0,6 %. I 2017 var avkastningen på 6,6 %. For 2019 leverer begge våre forvaltere gode resultat. Budsjettet avkastning utgjorde samlet 4 mill. kroner. merinntekt på denne posten utgjør derfor 3,9 mill. kroner.

Gjeld uten rentesikring 2019

Tekst	2018	2019	Prosent av total
Sum gjeld	(767 000)	(889 471)	
Fratrukket gjeld under kompensasjonsordning	78 000	74 801	8,41
Gjeld med fast rente	81 000	73 611	8,28
Startlån	52 000	53 535	6,02
Renteswap	120 000	120 000	13,49
Gjeld på VAR området	191 500	216 452	24,97
Gjeld uten rentesikring	(244 500)	(351 072)	39,47

Gjeld uten rentesikring er økt noe i 2019. Kommunen vil i 2020 søke å øke denne andelen igjen, men det er likevel slik at renteutsatt gjeld ikke er spesielt høy.

Gjeld - Riksrevisjonens presentasjon

Sum gjeld	2018	2019
Sum gjeld	(767 000)	(889 471)
Startlån/formidlingslån	52 000	53 535
Ubrukte lånemidler	22 666	28 028
Korrigert gjeld	(692 334)	(807 908)

Likviditeten

Likviditeten i 2019 er redusert i forhold til fjoråret med 39,6 mill. kroner. I snitt gjennom året har det stått 143 mill. kroner på konto. Per 31.12.19 er saldoen 123 mill. kroner. Endringen i likviditet gjennom året er betydelig. Endring i likviditet skyldes reduksjon i fondsmidler, økning premieavvik, merforbruk og reduserte ubrukte lånemidler.

Premieavviket utgjør 46,9 mill. kroner ved årsskiftet. Det er en økning på 8,5 mill. kroner fra 2018.

Fræna kommunes arbeidskapital (omløpsmidler - kortsiktig gjeld) utgjør 223,0 (247,4) mill. kroner ved årets slutt. Det er en reduksjon på 24,5 mill. kroner i løpet av 2019.

Samlet viser disse nøkkeltallene at Fræna kommune har en god likviditet men at den er svekket ytterligere i 2019. Dette er naturlig ut ifra regnskapsresultatet og en økning i andel ubrukte lånemidler.

[Forside](#) > [Økonomi](#) > [Noter](#)

Arbeidskapital 31.12. - Fræna kommune

Alle tall i hele tusen

Note 17 Strykninger

Gjennomførte strykninger 2019

Strykninger	Regnskap	Budsjett	Avvik
Overføring til investeringsregnskapet	465	5376	-4911
Overføring til disposisjonsfond	1635	2975	-1340
Sum	2100	8351	-6251
For å få regnskapet i null er det strøket			-6251

Dette valg av strykning må legges inn i vedtaket ved godkjenning av regnskapet. Rådmannen foreslår at avsetning av regionsentertilskuddet blir gjennomført så langt mulig og at overføring til investeringsregnskapet kun utgjør 465 tusen kroner. Da går regnskapet i null slik forskriftene krever. Strykningen utgjør som oversikten viser 6,3 mill. kroner.

[< Investeringsprosjekt - tallpresentasjon og omtale/avviksforklaring](#)

[Kommunestyret, hovedutvalg og kontrollutvalget >](#)

[Personvernerklæring](#)